

**PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTAS
PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS**

TVIRTINU
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie VRM direktorius

Kęstutis Lukošius

2017-08-01

VEIKLOS SRITIES VERTINIMO APRAŠYMAS NR. 6-308

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos
teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo ir departamento veiklos sričių
korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo komisija

Analizuotas laikotarpis: 2016 III ketvirtis – 2017 III ketvirtis

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo ir departamento veiklos sričių korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo komisija (toliau – komisija), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, Korupcijos prevencijos ir kontrolės Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamente prie Vidaus reikalų ministerijos ir jam pavaldžiose įstaigose vykdymo tvarkos aprašu ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo ir departamento veiklos sričių korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo komisijos nuostatais, 2017 metų III ketvirtį atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą Valstybinėje priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (toliau – VPGT) naudojamų tarnybinių lengvųjų automobilių reglamentavimo srityje.

**1. ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖ
IR PRIEŽASTYS, DIDINANČIOS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO RIZIKOS LYGI**

Vertinant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymui pateiktą informaciją, susijusią su tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo reglamentavimu VPGT, darytina išvada, kad nagrinėjama sritis atitinka Korupcijos prevencijos įstatymo 6 str. 3 d. numatytiems penkiems kriterijams:

1. Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika – komisijos turimais duomenimis per analizuojamą laikotarpį Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamente prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – departamentas) nebuvo gauta pranešimų dėl korupcinių pažeidimų, susijusių su tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimais VPGT. Nepaisant to, vertinant per analizuojamą laikotarpį departamento Vidaus tyrimų skyriuje gautą

informaciją matyti, kad buvo padaryta tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarkos pažeidimų, už kuriuos taikyta tarnybinė atsakomybė. Iš to darytina išvada, kad nagrinėjama sritis sudaro prielaidas korupciniams pažeidimams daryti neteisėtai pasinaudojant patikėta degalų pylimo kortele, perpilant degalus į skirtingas talpas ir pan.

2. Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas – tarnybinių lengvųjų automobilių tinkamam naudojimui užtikrinti VPGT paskirti asmenys, kurių pagrindinės funkcijos yra šios srities kontrolės ir priežiūros vykdymas.

3. Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti – išanalizavus komisijai klausimynuose pateiktą informaciją bei papildomai surinktą medžiagą darytina išvada, kad departamento ir jam pavaldžių įstaigų priimtuose teisės aktuose, reglamentuojančiuose tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą, ne visuomet aiškiai ir konkrečiai reglamentuotos šios srities kontrolę vykdančių darbuotojų funkcijos, atsakomybė ir kuro naudojimo tvarka.

4. Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu – išanalizavus komisijai klausimynuose pateiktą informaciją bei papildomai surinktą medžiagą nustatyta, kad VPGT tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą reglamentuojančiuose teisės aktuose numatytos sąlygos, kurioms esant darbuotojams suteikiama teisė naudotis tarnybiniu automobiliu. Taip pat aprašytos aplinkybės, kurioms atsiradus ši teisė gali būti apribojama.

5. Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo – departamentas ir jam pavaldžios įstaigos turi teisę asmeniškai priimti sprendimus, susijusius su tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimu, apskaita, priežiūra ir atsakomybe.

Tikslas:

Nustatyti departamente ir jam pavaldžiose įstaigose priimtų tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų spragas ir netikslumus, galinčius sudaryti prielaidas korupcijai atsirasti, taip pat parengti bei įgyvendinti korupcijos prevencijos priemones šių sričių veiklos vertinimo metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar pašalinti.

Uždaviniai:

1. Nustatyti, ar departamento ir jam pavaldžių įstaigų priimtuose teisės aktuose pakankamai reglamentuotas tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimas.
2. Išanalizuoti ir nustatyti antikorpuciniu požiūriu ydingas tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo reglamentavimo procedūras.
3. Parengti pasiūlymus ir priemones nustatytiems trūkumams pašalinti.

Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai:

1. Teisės aktų ir dokumentų turinio analizė.
2. Interviu metodas (tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo kontrolę vykdančiams darbuotojams pateikti klausimai).
3. Viešai prieinamos informacijos stebėjimas ir analizavimas.

2. TARNYBINIŲ LENGVŪJŲ AUTOMOBILIŲ NAUDOJIMĄ REGLAMENTUOJANČIŲ TEISĖS AKTŲ VERTINIMO METU NUSTATYTI KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI

Nagrinėtos su tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimu susijusios sritys:

- įstaigose priimti šią sritį reglamentuojantys teisės aktai;
- šios srities kontrolę vykdančių asmenų funkcijos;
- kuro apskaitos tvarka ir limitai;
- turimų tarnybinių transporto priemonių rūšys, rida ir skaičius.

Pirminei informacijai apie tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą gauti komisija parengė klausimyną ir išsiuntė jį užpildyti pagal kompetenciją analizuojamą veiklą kontroliuojančiam departamento administraciniam padaliniiui – Operatyvaus valdymo valdybai (toliau – OVV). Rengiant klausimyną buvo analizuojami šią veiklos sritį reglamentuojantys teisės aktai, vertinamos OVV nuostatuose ir departamentui pavaldžių įstaigų darbuotojų pareigybių aprašymuose įtvirtintos funkcijos, sprendimų priėmimo tvarka ir atsakomybė.

Tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo reglamentavimas departamente

Sritį reglamentuojantys teisės aktai.

Pagrindiniai nagrinėjama sritį reglamentuojantys teisės aktai departamente yra Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklės (toliau – PAGD tarnybinių automobilių naudojimo taisyklės), patvirtintos departamento direktoriaus 2009 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. 1-333 ir Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos technikos eksploatavimo nuostatai (toliau – technikos eksploatavimo nuostatai) patvirtinti departamento direktoriaus 2010 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. 1-175.

Kontrolę vykdančių asmenų funkcijos.

PAGD tarnybinių automobilių naudojimo taisyklių 12 punkte nurodoma, kad *„departamento direktoriaus įsakymu paskiriamas departamento darbuotojas, atsakingas už tarnybinių lengvųjų ir specialiųjų lengvųjų automobilių naudojimą, naudojimo kontrolę, saugojimą, techninę priežiūrą ir remontą“*. **Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą komisijai nepavyko nustatyti ar departamente yra paskirtas asmuo, atliekantis pirmiau minėtas funkcijas.**

13 punkte nurodoma, kad *„departamento darbuotojas, atsakingas už tarnybinių lengvųjų ir specialiųjų lengvųjų automobilių naudojimą, nuolat kontroliuoja, kaip naudojami tarnybiniai lengvieji automobiliai ir tarnybiniai specialieji automobiliai (ar tvarkingi spidometrai, ar degalų sunaudojimas atitinka nustatytas normas, o automobilių rida – nustatytą limitą) ir apie pažeidimus nedelsdamas raštu praneša departamento direktoriui“*. **Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą komisijai nepavyko nustatyti, koku būdu departamente realiai yra atliekama ši funkcija, nes nebuvo nustatytas atsakingas asmuo.**

16 punkte nurodyta, kad *„departamento darbuotojai skirtu tarnybiniu lengvuoju automobiliu ar specialiuoju lengvuoju automobiliu naudojami neviršydami nustatytos ridos limito ir degalų normų. Nustačius degalų normas ar ridos limito viršijimo atvejį ir departamento darbuotojo kalbę, departamento darbuotojas privalo padengti nustatytos degalų normos ir ridos limito viršijimo išlaidas“*. **Komisija mano, kad departamente nesant paskirto atsakingo už tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą asmens, neteisinga atsakomybės už tarnybinių automobilių naudojimą reikalauti iš automobilio naudotojo. Būtent atsakingas asmuo turi kontroliuoti ridos limitą, degalų normą ir atsakyti už šių funkcijų atlikimą. Pabrėžtina ir tai, kad departamento darbuotojams naudojantis Specialiosios priešgaisrinės gelbėjimo valdybos (toliau – SPGV) turimais lengvaisiais tarnybiniais automobiliais šią funkciją turėtų vykdyti SPGV atstovas.**

18 punkte nurodoma, kad *„departamento darbuotojas išvažiuavęs iš nuolatinės tarnybinio lengvojo automobilio ir specialiojo lengvojo automobilio saugojimo vietos atsako už automobilio apsaugą ir techninę būklę“*, o 36 punkte nurodoma, kad *„kiekvienos darbo dienos pradžioje departamento darbuotojas, prieš išvažiuodamas iš tarnybinio lengvojo automobilio ir specialiojo lengvojo automobilio saugojimo vietos, privalo patikrinti tarnybinio lengvojo automobilio ir specialiojo lengvojo automobilio techninę būklę“*. **Komisijos nuomone tarnybinių automobilių techninės būklės priežiūrą privalo atlikti darbuotojas, atsakingas už tarnybinių lengvųjų**

automobilių naudojimo kontrolę, turintis reikiamų žinių būklei kompetentingai įvertinti. Tarnybinis automobilis naudotojui privalo būti išduodamas techniškai tvarkingas.

56 punkte nurodoma, kad „*departamento direktorius už taisyklėse nustatytų reikalavimų nesilaikymą, atsižvelgdamas į padaryto nusizengimo pobūdį ir dydį, gali atimti iš departamento darbuotojo teisę tam tikram laikotarpiui (nuo 1 iki 12 mėnesių) vairuoti tarnybinį lengvąjį automobilį ir specialųjį lengvąjį automobilį. Ši poveikio priemonė gali būti taikoma viena arba kartu su drausmine (tarnybine) ar materialine atsakomybe*“, o 58 punkte nurodoma, kad „*sprendimas atimti teisę vairuoti tarnybinį lengvąjį automobilį ir specialųjį lengvąjį automobilį įforminamas departamento direktoriaus įsakymu*“. **Komisijos nuomone nėra aišku kuo remiantis nustatomas pažeidimas, jo pobūdis ir dydis, ar ši poveikio priemonė vienodai gali būti taikoma vairuotojams ir kitiems departamento darbuotojams. Atėmus teisę vairuotojui vairuoti tarnybinį automobilį jis negalės vykdyti tarnybinių funkcijų. Komisijos nuomone būtina nurodyti, kad netinkamo tarnybinio automobilio naudojimo aplinkybės, atsakomybės ir skiriamų poveikio priemonių klausimai būtų sprendžiami tik atliekant tarnybinių patikrinimą.**

59 punkte nurodoma, kad „*pasibaigus teisės vairuoti tarnybinį lengvąjį automobilį ir specialųjį lengvąjį automobilį atėmimo terminui, ši teisė taisyklių nustatyta tvarka departamento darbuotojui gali būti vėl suteikta*“. **Komisijai nėra aišku kuo remiantis nustatomas terminas, kuriam bus atimta teisė departamento darbuotojui vairuoti tarnybinį automobilį. Aptariami 56 ir 59 punktai gali būti naudojami kaip darbuotojo baudimo priemonė, todėl būtina nustatyti konkrečius teisės vairuoti tarnybinį automobilį atėmimo terminų skyrimo pagrindus arba jo atsisakyti.**

Teisės aktai, nustatantys departamento tarnybinių lengvųjų automobilių degalų apskaitos tvarką vertinti nebuvo, kadangi departamentas, kaip jau buvo minėta, neturi tarnybinių lengvųjų automobilių, o naudojami SPGV turimais tarnybiniais lengvaisiais automobiliais. **Atsižvelgiant į tai, kad departamentas neturi tarnybinių lengvųjų automobilių siūlytina inicijuoti PAGD tarnybinių automobilių naudojimo taisyklių ir SPGV tarnybinių lengvųjų transporto priemonių naudojimo tvarką reglamentuojančių teisės aktų pakeitimus aiškiai nurodant departamento darbuotojų naudojimosi SPGV turimais tarnybiniais lengvaisiais automobiliais tvarką, kadangi naudojimosi tvarka SPGV tarnybinių lengvųjų automobilių ir specialiųjų lengvųjų automobilių naudojimo taisyklių 4 punkte nurodoma dviprasmiškai nes nėra aišku kuriuo teisės aktu vadovautis (SPGV tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklių 4 punktas - „*departamento darbuotojai naudodamiesi valdybos tarnybiniais lengvaisiais automobiliais ir specialiaisiais lengvaisiais automobiliais vadovaujasi departamento direktoriaus 2009 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. 1-333 „Dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklių patvirtinimo“ ir šiomis taisyklėmis*“).**

Tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo reglamentavimas departamentui pavaldžiose įstaigose

Sritį reglamentuojantys teisės aktai.

Departamentui pavaldžiose įstaigose tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą reglamentuoja šių įstaigų vadovų patvirtintos tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklės (remiantis departamento direktoriaus 2009 m. spalio 23 d. įsakymo Nr. 1-333, 2 punkte esančiu įpareigojimu). Taip pat vadovaujamosi departamento direktoriaus patvirtintais Technikos eksploatavimo nuostatais. Nepaisant to, atkreiptinas dėmesys į šiuos galimus tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarkos reglamentavimo trūkumus.

Dėl Elektrėnų priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos (toliau – Elektrėnų PGT). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Elektrėnų PGT automobilių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų nepateikė, o tarnybiniai lengvieji automobiliai eksploatuojami remiantis departamento teisės aktų nustatyta

tvarka. Komisijos nuomone tokia praktika yra netinkama, kadangi atsižvelgiant į įstaigų darbuotojų skaičių ir atliekamų funkcijų skirtumus, būtina aiškiai reglamentuoti tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą. Ši aplinkybė taip pat svarbi nustatant padaryto tarnybinio nusižengimo aplinkybes ir kaltus asmenis. Pabrėžtina tai, kad departamento priimti teisės aktai nėra pakankamai išsamūs, jie apima bendrus reikalavimus transporto priemonių naudojimui ir kontrolei. Kiekvienu atveju visos funkcijos turi būti sukonkretintos kiekvienoje departamentui pavaldžioje įstaigoje (valdyboje) atsižvelgiant į atliekamų funkcijų specifiką.

Dėl SPGV. SPGV tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklių 4 punkte nurodyta, kad *„departamento darbuotojai naudodamiesi valdybos tarnybiniais lengvaisiais automobiliais ir specialiaisiais lengvaisiais automobiliais vadovaujasi departamento direktoriaus 2009 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. 1-333 „Dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklių patvirtinimo“ ir šiomis taisyklėmis“*. Komisijos nuomone tarnybinio transporto priemonių naudojimo procedūras turi reglamentuoti vienas dokumentas, negalima situacija kuomet vieną procedūrą reglamentuoja keli teisės aktai, ypač tada kai juose vienodai aprašoma ta pati tvarka.

Kontrolę vykdančių asmenų funkcijos.

Įvertinus pateiktą informaciją nustatyta, kad asmenų, atsakingų už tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą funkcijos departamentui pavaldžiose įstaigose apibrėžiamos jų pareigybių aprašymuose arba įstaigų vadovų paskyrimo įsakymuose. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad kai kuriose departamentui pavaldžiose įstaigose (Marijampolės APGV, Mažeikių OPGV, Šiaulių APGV, Tauragės APGV) kontrolei vykdyti paskiriamas tik vienas asmuo, kas neišvengiamai kelia klausimą kas vykdo šią funkciją šiam asmeniui nesant tarnyboje (atostogos, sergant ir pan.)? Taip pat pastebėta, kad kai kuriais atvejais departamentui pavaldžiose įstaigose nustatyta perteklinė kontrolė. Pavyzdžiui, Elektrėnų PGT turi 3 tarnybinius lengvuosius automobilius. Vadovaujantis Elektrėnų PGT viršininko 2013 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. 1V-114, paskirti Elektrėnų PGT darbuotojai atsakingi už tarnybos technikos eksploatavimą (6 asmenys). Taip pat šiuo įsakymu 1 asmuo paskirtas atsakingu už Elektrėnų PGT eksploatuojamos technikos eksploatavimo kontrolę bei 1 asmuo už šio įsakymo vykdymo kontrolę. **Siekiant užtikrinti tinkamą tarnybinių lengvųjų transporto priemonių naudojimo kontrolę, atsižvelgiant į turimų tarnybinių lengvųjų automobilių skaičių, komisija siūlo peržiūrėti atsakingų asmenų paskyrimo įsakymus bei atliekamas funkcijas.**

Kuro apskaitos tvarkos ir ridos limitai

Įvertinus pateiktą informaciją matyti, kad departamentui pavaldžiose įstaigose kuro apskaita vykdoma labai nevienodai. Kuro užpylimo tvarką valdybose nustato šių įstaigų vadovų patvirtintos taisyklės. Vertinimo metu nustatyti atvejai, kad net vienai valdybai pavaldžios tarnybos turi savo kuro kortelių naudojimo tvarkas, kuriose reglamentuojamos procedūros tarpusavyje skiriasi. **Komisijos nuomone būtina visoje VPGT suvienodinti kuro užpylimo kortelių naudojimo tvarką, tokiu būdu bus išvengta galimų netikslumų ar dviprasmybių bei nesudaromos sąlygos pasinaudojant teisės aktų spragomis netinkamai pasinaudoti suteiktais įgaliojimais. Pabrėžtina būtinybė tarnybiniais automobiliais ir motorinei įrangai naudoti atskiras korteles, nes tik tokiu būdu bus galima tiksliai kontroliuoti kuro sąnaudas.**

Dėl Elektrėnų PGT. Degalų įsigijimo kortelių naudojimo Elektrėnų priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje tvarkos aprašo, patvirtinto 2010 m. spalio 26 d. Elektrėnų PGT viršininko įsakymu Nr. 62, 1 punkte nurodoma, kad *„atsakingas už technikos eksploatavimą, gavęs iš degalų tiekėjo degalų įsigijimo korteles, jas paskirsto, kiekvieną kortelę priskiriant konkreitiems PGT eksploatuojamiems automobiliais“*. Tuo tarpu 11 punkte nurodoma, kad *„užpylus degalus, kasos kvitas pristatomas už degalų apskaitą atsakingam darbuotojui, o užpiltas degalų kiekis įrašomas į transporto priemonės eksploatavimo kortelę, įrangos eksploatavimo kortelę arba į kelionės lapą“*. **Komisijos nuomone aptariama tvarka yra keistina. Automobiliais priskirtomis degalų**

kortelėmis taip pat naudojamosi degalus pilant į turimą įrangą, o visi sunaudoti degalai nurašomi pagal faktines sąnaudas. Tokiu atveju apskaitos dokumentuose įrašoma klaidinga informacija apie sunaudotą degalų kiekį, kuris neatspindi realaus automobilio degalų sunaudojimo kiekio bei pasinaudojant tuo, kad degalai nurašomi pagal faktines sąnaudas, sudaro sąlygas neteisėtai pasinaudoti suteiktais įgaliojimais naudotis degalų kortele.

Dėl SPGV. Departamento direktoriaus 2012 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. 1-271, patvirtintas išlaidų pagalbinėms transporto priemonėms išlaikyti dydis, kuris apskaičiuojamas remiantis asignavimų darbo užmokesčiui procentais, remiantis vidaus reikalų ministro 2009 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. 1V-401. Tokia lėšų paskaičiavimo tvarka nustatoma Elektrėnų PGT, Mažeikių OPGV, UGM, GTC ir SPGV. **Komisijos nuomone būtina peržiūrėti lėšų skyrimo tarnybinių lengvųjų automobilių išlaikymui tvarką, nes atsižvelgiant į įstaigų vykdomas funkcijas apskaičiuojamas kuro kiekis gali neužtikrinti realaus kuro poreikio.**

Dėl Panevėžio apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos (toliau – Panevėžio APGV). Degalų įsigijimo tvarkos aprašo, patvirtinto 2011 m. rugsėjo 27 d. Panevėžio APGV viršininko įsakymu Nr. V1-155, 6 punkte nurodoma, kad „*tarnybiniams lengviesiems automobiliams, specialiesiems lengviesiems automobiliams ir kitai motorinei technikai neįeinančiai į gaisrų gesinimo ir gelbėjimo transporto priemonių komplektaciją, kurą pila asmuo, kuriam priskirta ši technika su kortele, kuri laikoma pas struktūrinio padalinio kortelės saugotoją*“. **Komisijos nuomone tos pačios kortelės naudojimas degalus pilant į automobilius ir kitą motorinę gelbėjimo įrangą yra netinkamas, kadangi iškreipia tikrus degalų sąnaudų duomenis ir sudaro sąlygas netinkamai pasinaudoti degalų kortele, ypač tais atvejais, kuomet degalai nurašomi pagal faktines sąnaudas.**

To paties teisės akto 9 punkte nurodoma, kad „*Panevėžio APGV naudojamos ne mažiau kaip dvi degalų kortelės, iš kurių viena naudojimui išduodama budinčios pamainos vadui*“. Nagrinėjant pateiktą informaciją nebuvo nustatyta kur yra saugoma antroji kuro užpylimo kortelė. **Komisijos nuomone būtina tiksliai nurodyti abiejų kortelių saugojimo vietas ir atsakingus asmenis.**

Dėl Šiaulių apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos (toliau – Šiaulių APGV). Vertinant pateikto Degalų įsigijimo kortelių naudojimo ir degalų pylimosi Šiaulių apskrities priešgaisrinėje gelbėjimo valdyboje tvarkos aprašo, patvirtinto Šiaulių APGV viršininko 2016 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. V-15, nuostatas paaiškėjo, kad naudojantis tarnybinių lengvųjų automobilių kuro pylimui skirtomis kortelėmis, kuras pilamas į visą valdyboje turimą motorinę techniką. Taip pat atkreiptinas dėmesys į aptariamą tvarkos V skyriuje aprašoma degalų saugojimo specialiose talpose tvarką. Aptariamo skyriaus 19 punkte nurodoma, kad „*degalai iš specialių talpų gali būti naudojami gelbėjimo įrangai, gaisriniams gelbėjimo automobiliams, kitai nesavaeigėi gelbėjimo įrangai*“, o 22 punkte nurodoma, kad „*pilti degalus į talpas galima tik gavus padalinio vadovo ar gaisrų gesinimo vadovo nurodymą*“. **Komisijos nuomone aptariamas reglamentavimas yra nepakankamas tinkamai degalų apskaitai užtikrinti. Nėra aišku, kuriomis degalų kortelėmis naudojantis pilamas kuras į talpas bei koku būdu jis yra nurašomas. Neaišku koku būdu yra nustatomos realios automobilių degalų sąnaudos, jei visi degalai nurašomi remiantis faktinėmis sąnaudomis. Komisijos nuomone nagrinėjama tvarka keistina, nes sukuria palankias sąlygas prisidengiant nepakankamam ir neišsamiam reglamentavimu netinkamai pasinaudoti suteiktais įgaliojimais.**

Dėl Kauno apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos (toliau – Kauno APGV). Kauno APGV Kaišiadorių priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos degalų įsigijimo kortelių naudojimo tvarkos aprašo, patvirtinto Kauno APGV viršininko 2011 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. 1V-13, 4.1. papunktyje nurodoma, kad „*kortelė skirta pilti degalus į transporto priemones ir įrangą gesinimo ir gelbėjimo darbams atlikti*“. Taip pat atkreiptinas dėmesys į aptariamą tvarkos 8.2. papunktyje esančią nuostatą, kad „*pareigūnas vairuojantis transporto priemonę į pagalbines transporto priemones užpila kuro atsižvelgdamas į ridos limitą*“. **Įvertinusi pateiktą informaciją komisija mano, kad aptariamą nuostatą netinkamai reglamentuoja degalų pylimo kortelių**

naudojimą ir sudaro sąlygas netinkamai pasinaudoti kortelėmis. Pabrėžtina, kad degalai į lengvuosius automobilius ir motorinę įrangą pilami naudojantis viena kortele. Išskyla klausimas, kaip vairuotojas nustato reikiamo įpilti degalų kiekį žinodamas tik leistiną ridos limitą, kuomet degalai nurašomi pagal faktines sąnaudas, kurios apima ir automobilių bei motorinės įrangos sąnaudas? Šiuo atveju realių tarnybinių lengvųjų automobilių degalų sąnaudų praktiškai neįmanoma nustatyti.

Pažymėtina ir tai, kad kai kuriose departamentui pavaldžiose įstaigose tikslinga perskaičiuoti degalų normas ir nustatytus atstumo limitus kadangi vadovaujamosi prieš 5 ir daugiau metų patvirtintais įsakymais.

Komisijos nuomone atsižvelgiant į esamą nagrinėjamos srities reglamentavimą šiuo metu VPGT naudojami kelionės lapai neužtikrina tinkamos tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarkos. Siūlytina šią funkciją atlikti naudojantis elektroninėmis priemonėmis, gebančiomis pateikti tikslius duomenis apie transporto priemonės nuvažiuotą atstumą, naudojimo laiką, vietą ir sunaudotą kuro kiekį.

Taip pat, atsižvelgiant į vertinimui surinktą informaciją apie tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą ir nuvažiuotus atstumus, komisija siūlo kaip įmanoma dažniau tarnybinių funkcijų atlikimui naudoti naujai įsigytas transporto priemones, o senų ir reikalaujančių brangaus išlaikymo, atsisakyti.

Turimų tarnybinių lengvųjų transporto priemonių rūšys ir skaičius

Įvertinus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu surinktą informaciją nustatyta, kad departamentui pavaldžiose įstaigose yra naudojamos keturios tarnybinių lengvųjų automobilių rūšys:

1. tarnybinis lengvasis – *tai įstaigai teisėtu pagrindu priklausantis lengvasis automobilis kurį darbuotojai naudoja tarnybos tikslais;*

2. specialusis lengvasis – *tai įstaigai teisėtu pagrindu priklausantis lengvasis automobilis su specialiais šviesos ir garso signalais arba tik su specialias šviesos signalais kurį darbuotojai naudoja tarnybos tikslais;*

3. daugiatikslis automobilis – *tai automobilis, kuris Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko patvirtintais teisės aktais priskiriamas N₁, M₁ klasėms, turintis furgono tipo kėbulą žmonėms ir (ar) kroviniams gabenti;*

4. štabo automobilis – *tai gaisrų gesinimo ir gelbėjimo automobilis štabo funkcijoms vykdyti, turintis sukomplektuota štabo įrangą.*

Remiantis vertinimui pateiktais teisės aktais nustatyta, kad pagrindinis šių automobilių skirtumas yra sumontuotų specialių šviesos ir garso signalų, štabo įrangos turėjimas ar atitikimas Valstybinės kelių transporto inspekcijos viršininko patvirtintiems teisės aktams.

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2009 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. 1V-401, patvirtintas tarnybinių lengvųjų automobilių, išskyrus specialiąsias transporto priemones, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme, skaičius įstaigoms prie Vidaus reikalų ministerijos. Šio įsakymo 1.1.2. papunktyje nurodoma, kad departamentui nustatytas tarnybinių transporto priemonių skaičius yra – 21. **Surinkus iš departamento ir jam pavaldžių įstaigų informaciją apie turimas tarnybines lengvasias transporto priemones nustatyta, kad VPGT yra 21 tarnybinis lengvasis automobilis, 157 specialieji tarnybiniai automobiliai, 24 daugiatiksliai lengvieji automobiliai ir 7 štabo automobiliai. Viso 209 automobiliai.**

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. 1341 „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių biudžetinėse įstaigose“ (suvestinė redakcija nuo 2016 m. sausio 1 d.) 1.10. papunkčiu, kuriame nurodoma, kad „*biudžetinių įstaigų vadovai turi užtikrinti racionalų lėšų tarnybiniams lengviesiems automobiliams išlaikyti naudojimą ir tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą tik tarnybos reikmėms*“, komisija siūlo atsisakyti sunaudotų degalų

nurašymo būdo pagal faktines išlaidas, kaip klaidinančio ir sudarančio sąlygas netinkamai pasinaudoti suteiktais įgaliojimais. Įvertinti realų tarnybinių lengvųjų ir specialiųjų lengvųjų automobilių poreikį VPGT bei atsisakyti VPGT funkcijoms užtikrinti nebūtinų ir lėšų išlaidymui reikalaujančių transporto priemonių. Įvertinti realų tarnybinių automobilių naudojimo mastą bei nustatyti tinkamą leistiną ridą išvengiant dažno šių duomenų keitimo.

3. SIŪLYMAI DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIŲ NEIGIAMOS ĮTAKOS PANAIKINIMO AR SUMAŽINIMO

Priemonės	Įvykdymo laikas	Laukiami rezultatai	Vertinimo kriterijai
1. Atlikti departamento tarnybinių automobilių naudojimo taisyklių pakeitimus nustatant procedūras, kurios būtų privalomos departamento darbuotojams naudojantis SPGV turimomis lengvosiomis tarnybinėmis transporto priemonėmis	2018 m.	Atlikus atitinkamus departamento tarnybinių automobilių naudojimo taisyklių pakeitimus bus užtikrinta aiški tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarka	Departamento tarnybinių automobilių naudojimo taisyklėse reglamentuoti procedūras, pagal kurias departamento darbuotojai naudotųsi SPGV turimomis lengvosiomis tarnybinėmis transporto priemonėmis, paskirti atsakingus bei kontroliuojančius asmenis
2. Atlikti SPGV tarnybinių automobilių naudojimo taisyklių pakeitimus panaikinant nuostatą, kad departamento darbuotojai naudodamiesi SPGV turimomis lengvosiomis tarnybinėmis transporto priemonėmis vadovaujasi departamento ir SPGV tarnybinių automobilių naudojimo taisyklėmis	2018 m.	Atlikus atitinkamus departamento tarnybinių automobilių naudojimo taisyklių pakeitimus bus užtikrinta aiški tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarka	SPGV tarnybinių automobilių naudojimo taisyklėse nurodyti, kad jomis vadovaujasi tik SPGV darbuotojai naudodamiesi SPGV turimais tarnybiniais lengvaisiais automobiliais
3. Atlikti VPGT tarnybinių transporto priemonių naudojimo tvarką reglamentuojančių teisės aktų pakeitimus,	2018 m.	Atlikus atitinkamus departamento tarnybinių automobilių naudojimo taisyklių pakeitimus bus užtikrinta aiški tarnybinių	Tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarką reglamentuojančiuose teisės aktuose nurodyti, kad tarnybinių lengvųjų automobilių techninę būklę

nustatant aiškias atsakingų už tarnybinių transporto priemonių naudojimo kontrolę darbuotojų funkcijas		lengvųjų automobilių naudojimo tvarka	prižiūrės įstaigos darbuotojas, tik turintis reikiamų žinių kompetentingai įvertinti šią sritį
4. Atlikti tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarką reglamentuojančių teisės aktų pakeitimus nustatant konkrečius pagrindus, kuriais remiantis darbuotojams galima atimti teisę naudotis tarnybiniu transportu	2018 m.	Atlikus atitinkamus tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklių pakeitimus bus užtikrinta aiški tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarka	VPGT tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarką reglamentuojančiuose teisės aktuose nurodyti, kad netinkamo tarnybinio automobilio naudojimo aplinkybės, atsakomybės klausimas ir skiriamų poveikio priemonių klausimas būtų sprendžiamas tik atlikus tarnybinių patikrinimą
5. Parengti ir patvirtinti Elektrėnų PGT tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarką	2018 m.	Parengus ir patvirtinus tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarką bus nustatyta aiškios procedūros, užtikrinančios tinkamą tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą	Parengti ir patvirtinti Elektrėnų PGT tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarką
6. Atlikti tarnybinių transporto priemonių naudojimo tvarką reglamentuojančių teisės aktų pakeitimus užtikrinant nuolatinę tarnybinių transporto priemonių naudojimo kontrolę	2018 m.	Atlikus atitinkamus tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklių pakeitimus bus užtikrinta nuolatinė tarnybinių transporto priemonių naudojimo kontrolė	Kiekvienoje VPGT įstaigoje paskirti ne mažiau kaip po 2 asmenis, atsakingus už tinkamo tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo užtikrinimą, t. y. šią funkciją vykdantį ir jį pavaduojantį asmenį
7. Parengti ir patvirtinti tipines kuro užpylimo kortelių naudojimo taisykles VPGT, nurodyti kortelių saugojimo vietas ir atsakingus asmenis	2018 m.	Parengus ir patvirtinus vienodas visoje VPGT tipines kuro užpylimo kortelių naudojimo taisykles, bus išvengta galimų netikslumų ar dviprasmybių bei nesudaromos sąlygos pasinaudojant teisės aktų spragomis netinkamai pasinaudoti suteiktais įgaliojimais	Automobiliams ir motorinei technikai naudoti atskiras kuro pylimo korteles. Aiškiai reglamentuoti motorinių įrankių ir technikos užpildymo kuru procedūras
8. Perskaičiuoti VPGT naudojamiems tarnybiniams lengviesiems	2018 m.	Nustatytas naujas lėšų, skiriamų tarnybinių lengvųjų automobilių išlaikymui paskaičiavimo	Nustatyti naują lėšų, skiriamų tarnybinių lengvųjų automobilių išlaikymui paskaičiavimo būdą

automobiliams išlaikyti skirtų lėšų dydžius		būdas, leis nustatyti realią pinigų sumą, būtiną šiai funkcijai atlikti atsižvelgiant į jų naudojimo intensyvumą, nes kurą nurašant pagal faktines sąnaudas to padaryti nėra galimybės	atsižvelgiant į jų naudojimo intensyvumą
9. VPGT perskaičiuoti kuro normas ir nustatytus atstumo limitus	2018 m.	Atlikus atitinkamus tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklių pakeitimus bus užtikrinta nuolatinė tarnybinių transporto priemonių naudojimo kontrolė	Visiems VPGT turimiems tarnybiniams lengviesiems automobiliams nustatyti leistiną mėnesio ridos ir kuro normas limitus
10. Atlikti teisės aktų pakeitimus bei atsisakyti sunaudotų degalų nurašymo būdo pagal faktines išlaidas kaip klaidinančio ir sudarančio sąlygas netinkamai pasinaudoti suteiktais įgaliojimais	2018 m.	VPGT naudojamiems tarnybiniams lengviesiems automobiliams nustatčius kuro normą 100 km. atsiras galimybė kontroliuoti realias kuro sąnaudas	Panaikinti VPGT priimtus įsakymus, numatančius kuro nurašymą pagal faktines sąnaudas
11. Įvertinti realų tarnybinių lengvųjų ir specialiųjų lengvųjų automobilių poreikį VPGT bei atsisakyti VPGT funkcijoms užtikrinti nebūtinų ir daug lėšų išlaikymui reikalaujančių transporto priemonių	2018 m.	Atsisakius nereikalingų ar netinkamų naudoti tarnybinių lengvųjų transporto priemonių, bus taupomos valstybės lėšos	Atsisakyti nereikalingų ar netinkamų naudoti tarnybinių lengvųjų transporto priemonių VPGT
12. VPGT naudojamuose tarnybiniuose lengvuosiuose automobiliuose įdiegti elektroninę nuvažiuojamo atstumo ir degalų sunaudojimo skaičiavimo sistemą bei atsisakyti kelionės lapų pildymo įdiegiant elektroninę kontrolės sistemą	2018 m.	Įdiegus elektroninę nuvažiuojamo atstumo ir degalų sunaudojimo skaičiavimo sistemą bus sudarytos sąlygos tiksliau apskaičiuoti VPGT sunaudojamo kuro kiekį ir nuvažiuojamus atstumus	VPGT naudojamuose tarnybiniuose lengvuosiuose ir specialiuosiuose lengvuosiuose automobiliuose įdiegti elektroninę nuvažiuojamo atstumo ir degalų sunaudojimo skaičiavimo sistemą
13. Įvertinti VPGT naudojamų tarnybinių	2018 m.	Atsisakius nebūtinų VPGT tarnybinių lengvųjų	Įvertinti ar VPGT naudojami tarnybiniai lengvieji

lengvųjų automobilių rūšis ir jų atitikimą keliamiems reikalavimams		automobilių atsiradimo galimybė efektyviau naudoti turimas transporto priemones bei taupyti valstybės lėšas	automobiliai atitinka jų suskirstymui keliamiems reikalavimams (švyturėliai ir kt. papildoma įranga).
14. Departamentui pavaldžioms įstaigoms tarnybinių lengvųjų automobilių rūšies nustatymo klausimus derinti su departamento atitinkamų skyrių atstovais	2018 m.	Derinant lengvųjų automobilių rūšies nustatymo klausimus su departamento atitinkamų skyrių atstovais bus apribota galimybė manipuluojant tarnybinių lengvųjų automobilių priskyrimais iškreipti realų turimų automobilių skaičių	Departamentui pavaldžioms įstaigoms tarnybinių lengvųjų automobilių rūšies nustatymo klausimus derinti su departamento atitinkamų skyrių atstovais

PRIDEDAMA. Klausimynas, 5 lapai.

Komisijos pirmininkas

Marius Sargevičius

Komisijos pirmininko pavaduotoja

Julija Portnova

Komisijos narys

Egidijus Užolas

Komisijos narys

Aurimas Gudžiauskas
